

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 NSČR 31/2025-B-79 ze dne 28.5.2026)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v insolvenční věci dlužníka K. B., vedené u Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci pod sp. zn. KSOL 10 INS 3892/2023, o vydání výtěžku zpeněžení zajištěnému věřiteli, o dovolání dlužníka, zastoupeného JUDr. J.S., advokátem, se sídlem v Š., proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 9. ledna 2025, č. j. KSOL 10 INS 3892/2023, 2 VSOL 520/2024-B-59, tak, že dovolání proti prvnímu výroku usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 9. ledna 2025, č. j. KSOL 10 INS 3892/2023, 2 VSOL 520/2024-B-59, se odmítá. Dovolání proti druhému výroku usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 9. ledna 2025, č. j. KSOL 10 INS 3892/2023, 2 VSOL 520/2024-B-59, se zamítá.

Z odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Usnesením ze dne 26. září 2024, č. j. KSOL 10 INS 3892/2023-B-40, Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „insolvenční soud“):

[1] Souhlasil s tím, aby Indra-Šebesta v. o. s, insolvenční správce dlužníka K. B., vydal zajištěnému věřiteli č. 9 IT credit, s. r. o., výtěžek zpeněžení předmětu zajištění ve výši 5.406.511,34 Kč (I. výrok).

[2] Uložil insolvenčnímu správci, aby výtěžek zpeněžení předmětu zajištění vydal zajištěnému věřiteli do 15 dnů od právní moci usnesení (II. výrok).

Pracovní poměr

Má-li zaměstnanec za to, že pracovní poměr na dobu určitou byl sjednán nebo dohodou účastníků prodloužen v rozporu se zákonem a oznámil-li proto před uplynutím sjednané doby písemně zaměstnavateli, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával (§ 39 odst. 5 zák. práce), nastává zákonná fikce, že pracovní poměr byl sjednán na dobu neurčitou, a zaměstnavatel i zaměstnanec mohou trvající pracovní poměr rozvázat některým ze způsobů uvedených v zákoníku práce přesto, že soud na základě podané žaloby dosud nerozhodl o tom, zda byly splněny podmínky uvedené v ustanovení § 39 odst. 2 až 4 zák. práce, a že proto dosud není postaveno najisto, zda došlo ke změně pracovního poměru z doby určité na dobu neurčitou. Bylo-li soudem určeno, že podmínky uvedené v ustanovení § 39 odst. 2 až 4 zák. práce nebyly splněny, skončí pracovní poměr tímto rozvázáním; v opačném případě skončí uplynutím sjednané doby a pozdější právní jednání o rozvázání pracovního poměru se jako právní důvod zániku tohoto pracovního poměru neuplatní (i kdyby bylo jinak platné).

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 21 Cdo 720/2026-173 ze dne 26.5.2026)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce M. P., zastoupeného JUDr. E.P., Ph.D.,

advokátkou se sídlem v P., proti žalované České zemědělské univerzitě v Praze se sídlem v P., zastoupené JUDr. T.B., advokátem se sídlem v P., o určení, že nebyly splněny podmínky pro sjednání pracovního poměru na dobu určitou, a o neplatnost okamžitého zrušení pracovního poměru, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod sp. zn. 4 C 34/2025, o dovolání žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. října 2025, č. j. 23 Co 262/2025-146, tak, že rozsudek městského soudu ve výroku, kterým byl potvrzen rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 9. června 2025, č. j. 4 C 34/2025-77, ve výroku, jímž bylo určeno, že okamžité zrušení pracovního poměru dané žalobci dopisem žalované č. j. 01/RE/2025 ze dne 13. 1. 2025 je neplatné, se zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

1. Dopisem ze dne 13. 1. 2025, č. j. 01/RE/2025, žalovaná sdělila žalobci, že přestože pracovní poměr považuje za ukončený k 31. 12. 2024, z opatrnosti s ním „v souladu s ustanovením § 55 odst. 1 písm. a) a b)“ zákoníku práce zrušuje sjednaný pracovní poměr „s okamžitou platností“, neboť žalobce porušil povinnost vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci zvlášť hrubým způsobem. Porušení této povinnosti žalovaná spatřovala v tom, že žalobce dne 2. 1. 2025 odeslal tajemníkovi Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů V. A. zprávu SMS, kterou p. A. vyhodnotil jako výhrůžky smrti, a že v období prosince 2024 a ledna 2025 napsal sérii dehonestujících e-mailů vůči osobě děkana uvedené fakulty J. S., a vůči „celé této fakultě“ a „vyzýval nedůvodně k odvolání či odstoupení z funkcí děkana a vedoucího katedry“, přičemž tyto maily adresoval „pravděpodobně“ na všechny zaměstnance fakulty. Žalovaná dále uvedla, že pracovní poměr končí ke dni doručení tohoto okamžitého zrušení pracovního poměru za předpokladu, že neskončil již k 31. 12. 2024.

2. Žalobce se žalobou podanou u Obvodního soudu pro Prahu 6 dne 7. 2. 2025 domáhal určení, že nebyly splněny podmínky pro sjednání pracovního poměru na dobu určitou dohodou o změně pracovní smlouvy ze dne 31. 12. 2022 podle § 39 odst. 2 až 4 zákoníku práce a že pracovní poměr založený pracovní smlouvou č. j. 16/2020 ze dne 1. 1. 2020 se změnil na pracovní poměr na dobu neurčitou, dále že nebyly splněny podmínky pro sjednání pracovního poměru na dobu určitou dohodou o změně pracovní smlouvy ze dne 17. 12. 2024 podle § 39 odst. 2 až 4 zákoníku práce a že pracovní poměr založený pracovní smlouvou č. j. 16/2020 ze dne 1. 1. 2020 se změnil na pracovní poměr na dobu neurčitou a že okamžité zrušení pracovního poměru dané žalobci dopisem žalované č. j. 01/RE/2025 ze dne 13. 1. 2025 je neplatné. Žalobu zdůvodnil zejména tím, že s žalovanou uzavřeli dne 1. 1. 2020 pracovní smlouvu, na základě které žalobce vykonával práci na pozici „Techn. Pro techn. rozvoj, výzkum a vývoj – postdokt.“, že tato pracovní smlouva byla uzavřena na dobu určitou od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020, že mezi stranami bylo následně uzavřeno několik dohod o změně pracovní smlouvy, na základě kterých byl pracovní poměr žalobce prodloužen, a to dohodou ze dne 21. 12. 2020 (prodloužen do 31. 12. 2021), ze dne 13. 12. 2021 (prodloužen do 31. 12. 2022) a ze dne 16. 12. 2022 (prodloužen do 31. 12. 2024), že došlo několikrát ke změně sjednaného druhu práce, naposledy s účinností od 1. 1. 2023 na druh práce „Vědecký, výzkumný a vývojový pracovník“, že mu byl dne 19. 12. 2024 zaslán na soukromý e-mail návrh dohody o změně pracovní smlouvy ze dne 17. 12. 2024, kterým měl být pracovní poměr prodloužen na rok 2025, že žalobce považoval opakované prodloužování pracovního poměru na dobu určitou za rozporné s právními předpisy, že proto odeslal otevřený dopis s kritikou systému žalované a osoby rektora kolegiu rektora, že dne 20. 12. 2024 děkan žalované J. S., sdělil žalobci e-mailem, že „nabídku prodloužení pracovního poměru stahuje“ z důvodu neakceptace nabídky do 24 hodin, a že dne 23. 12. 2024 zaslal žalobce žalované jednak akceptaci dohody o změně pracovní smlouvy, na jejímž základě byl prodloužen jeho pracovní

poměr na dobu určitou do 31. 12. 2025, a dále oznámení o tom, že trvá na tom, aby jej žalovaná dále zaměstnávala, neboť nebyly splněny podmínky pro sjednání doby trvání pracovního poměru na dobu určitou podle § 39 odst. 2 až 4 zákoníku práce a pracovní poměr žalobce neskončí dne 31. 12. 2024.

3. Žalobce dále uvedl, že po příchodu do práce dne 2. 1. 2025 zjistil, že nemá přístup do budov a systémů žalované, že jeho kancelář byla zpřeházená a chyběl pevný disk počítače, že došlo k výměně vložky zámku v jeho kanceláři za přítomnosti tajemníka fakulty p. A., že byl rozhořčen a poslal tajemníkovi zprávu, kde jej vyzval k výpovědi, označil jeho počínání za amorální a použil nevhodné formulace, které nebyly jednoznačné, což ho následně velice mrzelo a za což se omluvil. Zdůraznil, že nechtěl nikomu ublížit, že mu šlo o transparentní systémové a personální změny u žalované a o dodržování práv zaměstnanců a příslušných ustanovení zákoníku práce. Žalobce dne 30. 1. 2025 převzal dopis, který obsahoval „podmíněné“ okamžité zrušení pracovního poměru. Dne 3. 2. 2025 oznámil žalované, že považuje okamžité zrušení pracovního poměru za neplatné a že trvá na dalším zaměstnávání. K okamžitému zrušení pracovního poměru dále uvedl, že se jedná o podmíněné jednání, které má být platné jen za podmínky, že pracovní poměr neskončil již dne 31. 12. 2024, že SMS zpráva, kterou poslal p. A., nepředstavuje porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci zvláště hrubým způsobem a že „údajné“ porušení povinností, které je uvedeno v bodě 2 okamžitého zrušení pracovního poměru, není dostatečně skutkově vymezeno, a proto nelze ani zkoumat jeho intenzitu.

4. Žalovaná mimo jiné namítala, že učinila okamžité zrušení pracovního poměru pro případ, že pracovní poměr nadále trvá, a že se nejednalo o nejistou budoucí skutečnost, ale o případnou existující skutečnost v době učinění tohoto právního úkonu. V případě, že by pracovní poměr již v daný okamžik neexistoval, jednalo by se o nicotný právní úkon.

5. Obvodní soud pro Prahu 6 rozsudkem ze dne 9. 6. 2025, č. j. 4 C 34/2025-77, žalobu v části, kterou mělo být určeno, že nebyly splněny podmínky pro sjednání pracovního poměru na dobu určitou dohodou o změně pracovní smlouvy ze dne 17. 12. 2024 a že pracovní poměr založený pracovní smlouvou ze dne 1. 1. 2020 se změnil na pracovní poměr na dobu neurčitou, zamítl, ve zbývajících částech žalobě vyhověl a uložil žalované povinnost zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 64 261,5 Kč k rukám jeho zástupkyně. Dovodil, že dodatek k pracovní smlouvě ze dne 16. 12. 2022 již představoval prodloužení pracovního poměru na dobu určitou nad zákonem stanovený limit podle ustanovení § 39 odst. 2 zákoníku práce, aniž by byly splněny podmínky ustanovení § 39 odst. 4 zákoníku práce, které umožňují ve výjimečných případech ustanovení § 39 odst. 2 zákoníku práce neaplikovat, a že vzhledem k tomu, že žalobce splnil veškeré předpoklady podle ustanovení § 39 odst. 5 zákoníku práce, nastala fikce změny pracovního poměru na dobu neurčitou. Dále dospěl k závěru, že okamžité zrušení pracovního poměru ze dne 13. 1. 2025 je neplatné, neboť první z důvodů vymezených v okamžitém zrušení pracovního poměru, který se týkal SMS zprávy zaslané žalobcem V. A. dne 2. 1. 2025, nepředstavuje porušení pracovní povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci zvláště hrubým způsobem, jelikož ač byl obsah SMS zprávy nevhodný, tato zpráva neobsahovala výhrůžky násilím, jak uvádí žalovaná, a jejímu zaslání předcházelo neprofesionální chování samotné žalované, které bylo navíc v rozporu se zákoníkem práce, a druhý z důvodů vymezených v okamžitém zrušení pracovního poměru, který se týkal dehonestujících e-mailů zaslaných žalobcem vůči osobě děkana a „celé fakultě“, je neurčitý, neboť není zřejmé, ze kterého konkrétního důvodu žalovaná s žalobcem rozvazuje pracovní poměr, a není zajištěno, že tento důvod nebude možné dodatečně měnit.

6. K odvolání žalobce a žalované Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 22. 10. 2025, č. j. 23 Co 262/2025-146, zamítl návrh žalobce na přerušování řízení o odvolání žalobce, potvrdil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku, kterým bylo určeno, že okamžité zrušení pracovního poměru je neplatné, a ve zbývajícím rozsahu rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Uvedl, že z právního jednání žalované je zřejmé, že účinky okamžitého zrušení

pracovního poměru jsou vázány na skutečnost, o níž si žalovaná není jistá, zda vskutku nastala, že mají nastoupit toliko v případě, pokud pracovní poměr žalobce u žalované neskončil uplynutím sjednané doby k 31. 12. 2024, jsou tedy odloženy, což způsobuje nejistotu, zda na základě takového právního jednání pracovní poměr vskutku skončí a zda vůbec a od kdy začne běžet lhůta podle § 72 zákoníku práce. Dospěl k závěru, že okamžité zrušení pracovního poměru, které je podmíněno tím, že vznik právních účinků spojených s jeho doručením je činěn závislým na nejisté skutečnosti, tedy je vázáno na splnění odkládací podmínky, je neplatným právním jednáním; odkázal přitom na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2019, sp. zn. 21 Cdo 3541/2019. Závěry soudu prvního stupně o tom, zda byly či nebyly splněny podmínky pro sjednání pracovního poměru na dobu určitou, odvolací soud shledal vnitřně rozpornými a důkazně nepodloženými, neboť soud prvního stupně řádně nepřihlížel k tvrzením účastníků, nezjišťoval pro posouzení věci podstatné skutečnosti a činil závěry, které nemají oporu v provedeném dokazování.

7. Proti rozsudku odvolacího soudu v jeho potvrzujícím výroku podala žalovaná dovolání. Namítá, že při posuzování právní otázky neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru je zapotřebí zohlednit jednoznačně nejisté postavení žalované v době, kdy okamžitě rušila pracovní poměr žalobce, ve světle názorového střetu judikatury Nejvyššího soudu a Ústavního soudu v otázce skončení pracovního poměru uplynutím doby a aktivace fikce o sjednání pracovního poměru na dobu neurčitou podle § 39 odst. 5 zákoníku práce, neboť žalovaná okamžitě zrušila pracovní poměr žalobce dne 13. 1. 2025, tj. poté, kdy žalobce oznámil žalované, že po uplynutí sjednané doby pracovního poměru trvá na dalším zaměstnávání, kdy ještě neuplynula dvouměsíční lhůta k podání žaloby podle § 39 odst. 5 zákoníku práce a kdy nebylo zřejmé, zda splnění podmínek ustanovení § 39 odst. 2 až 4 zákoníku práce bude řešeno u příslušného soudu. Má za to, že okamžité zrušení pracovního poměru nepodmiňovala, pouze na možnost skončení pracovního poměru dne 31. 12. 2024 odkazovala „z opatrnosti“, neboť byla přesvědčena, že pracovní poměr skončil uplynutím doby, a ačkoli bylo další trvání pracovního poměru nejisté, žalobce se dopustil jednání, které žalovaná v akademickém prostředí nemůže tolerovat a považuje je za zvláště závažné porušení pracovních povinností žalobce. Uvádí, že vyřešení otázky doby trvání pracovního poměru závisí na pravomocném rozhodnutí soudu, které je deklaratorní, avšak předmětný spor může trvat několik let, v průběhu kterých je teoreticky zaměstnanec nadále u zaměstnavatele v pracovním poměru, proto by zaměstnavatel měl mít možnost reagovat na jednání zaměstnance související s jeho pracovní činností, a že podle „judikatorní praxe“ (např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2000, sp. zn. 21 Cdo 227/2000) zákoník práce rozvázání pracovního poměru více způsoby nevylučuje ani nezakazuje, jednotlivá právní jednání se posuzují samostatně. Zdůrazňuje, že by tomu tak mělo být i v případě, kdy jedním ze způsobů rozvázání pracovního poměru není právní jednání, ale právní událost (plynutí času), a že judikatura, na kterou ve svém rozhodnutí odkázal odvolací soud, je nepřiléhavá, neboť vychází z odlišných skutkových okolností, kdy zaměstnavatel rozvázal pracovní poměr dvěma právními jednáními z totožných důvodů (okamžité zrušení a výpověď z pracovního poměru). Žalovaná navrhl, aby odvolací soud rozsudek odvolacího soudu v rozsahu napadeného výroku zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení, pokud neshledá důvody pro změnu rozsudku.

8. Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací [§ 10a zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“)] po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

9. Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

10. Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného

nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237 o. s. ř.).

11. Z hlediska skutkového stavu bylo v projednávané věci (mimo jiné) zjištěno, že žalobce byl u žalované zaměstnán na základě pracovní smlouvy na dobu určitou od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020, že pracovní poměr žalobce byl prodloužen dohodami o změně pracovní smlouvy ze dne 21. 12. 2020 do 31. 12. 2021, ze dne 13. 12. 2021 do 31. 12. 2022 a ze dne 16. 12. 2022 do 31. 12. 2024, že žalovaná navrhla žalobci návrhem dohody o změně pracovní smlouvy ze dne 17. 12. 2024 prodloužení pracovního poměru do 31. 12. 2025, že dne 20. 12. 2024 vzal děkan J. S., návrh na prodloužení pracovního poměru zpět, že žalobce zaslal žalované dne 23. 12. 2024 oznámení o tom, že trvá na dalším zaměstnávání ve smyslu § 39 odst. 5 zákoníku práce, že žalobce poté, co byl vyměněn zámek na dveřích jeho kanceláře dne 2. 1. 2025, zaslal tajemníkovi žalované V. A. SMS zprávu ve znění: „Ještě jednou dobrý večer, opravdu považujete toto jednání za morálně správné? Zvažte prosím svou výpověď, pokud chcete dělat dále tajemníka naší fakulty! Jen se podívejte, kdo všechno stál před Norimberským tribunálem. Ano, byli to i ti co plnili rozkazy a samozřejmě měli přístup ke všem informacím, proto dostali tresty jaké si zasloužili. Tohle bude masakr.“ Dne 30. 1. 2025 žalobce převzal od žalované okamžité zrušení pracovního poměru ze dne 13. 1. 2025, v němž žalovaná mimo jiné uvedla, že pracovní poměr končí ke dni doručení tohoto okamžitého zrušení pracovního poměru za předpokladu, že neskončil již k 31. 12. 2024.

12. Za tohoto skutkového stavu závisí napadený rozsudek odvolacího soudu (mimo jiné) na vyřešení otázky hmotného práva, zda je zaměstnavatel oprávněn okamžitě zrušit pracovní poměr se zaměstnancem poté, co zaměstnanec před uplynutím sjednané doby trvání pracovního poměru na dobu určitou písemně oznámil zaměstnavateli, že trvá na tom, aby ho zaměstnavatel dále zaměstnával, neboť má za to, že pracovní poměr na dobu určitou byl sjednán (prodloužen) v rozporu s ustanovením § 39 odst. 2 až 4 zákoníku práce, a co sjednaná doba trvání pracovního poměru uplynula. Vzhledem k tomu, že tato právní otázka nebyla dosud v rozhodování dovolacího soudu vyřešena, dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovolání žalované je podle ustanovení § 237 o. s. ř. přípustné.

13. Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání žalované je opodstatněné.

14. Projednávanou věc je třeba i v současné době posuzovat – vzhledem k tomu, že předmětem řízení je určení neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru ze dne 13. 1. 2025, které bylo žalobci doručeno dne 30. 1. 2025 – podle zákona č. [262/2006](#) Sb., zákoníku práce, ve znění účinném do 31. 5. 2025 (dále též „zák. práce“).

15. Právní úprava pracovního poměru na dobu určitou, zejména délky doby jeho trvání a tzv. řetězení více po sobě následujících pracovních poměrů na dobu určitou mezi stejnými stranami, představuje implementaci směrnice Rady 1999/70/ES o rámcové dohodě o pracovních poměrech na dobu určitou uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS. V minulosti se často měnila (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2013, sp. zn. 21 Cdo 1611/2012) a režim podle novelizace provedené postupně zákony č. [365/2011](#) Sb. (s účinností od 1. 1. 2012) a č. [155/2013](#) Sb. (s účinností od 1. 8. 2013) spočívá v tom, že doba trvání pracovního poměru na dobu určitou mezi týmiž smluvními stranami nesmí přesáhnout 3 roky a ode dne vzniku prvního pracovního poměru na dobu určitou může být opakována nejvýše dvakrát. Za opakování pracovního poměru na dobu určitou se považuje rovněž i jeho prodloužení. Jestliže od skončení předchozího pracovního poměru na dobu určitou uplynula doba 3 let, k předchozímu pracovnímu poměru na dobu určitou mezi týmiž

smluvními stranami se nepřihlíží (§ 39 odst. 2 zák. práce). Výjimky mohou být dány buď zvláštními předpisy (§ 39 odst. 3 zák. práce), nebo na základě písemné dohody zaměstnavatele s odborovou organizací (resp. na základě vnitřního předpisu) podle § 39 odst. 4 zák. práce.

16. Podle ustanovení § 39 odst. 5 zák. práce sjedná-li zaměstnavatel se zaměstnancem trvání pracovního poměru na dobu určitou v rozporu s odstavci 2 až 4, a oznámil-li zaměstnanec před uplynutím sjednané doby písemně zaměstnavateli, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával, platí, že se jedná o pracovní poměr na dobu neurčitou. Návrh na určení, zda byly splněny podmínky uvedené v odstavcích 2 až 4, mohou zaměstnavatel i zaměstnanec uplatnit u soudu nejpozději do 2 měsíců ode dne, kdy měl pracovní poměr skončit uplynutím sjednané doby.

17. Zákonem je tak konstruována právní fikce, podle níž byl pracovní poměr sjednán na dobu neurčitou, pokud zaměstnanec kvalifikovaným způsobem projeví vůli pracovat u zaměstnavatele na dobu neurčitou. Tyto účinky však nenastávají automaticky. Má-li zaměstnanec za to, že pracovní poměr na dobu určitou byl sjednán nebo dohodou účastníků prodloužen v rozporu se zákonem, musí zaměstnavateli před uplynutím sjednané doby písemně oznámit, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával. Oznámení musí být zaměstnavateli prokazatelně doručeno ještě před uplynutím sjednané doby; v takovém případě nastává zákonná fikce, že pracovní poměr byl sjednán na dobu neurčitou. Sjednání trvání pracovního poměru na dobu určitou je přitom v rozporu s ustanovením § 39 odst. 2 až 4 zák. práce, jen jestliže to bylo určeno pravomocným rozhodnutím soudu. Chce-li proto zaměstnanec dosáhnout změny pracovního poměru z doby určité na dobu neurčitou na základě fikce podle ustanovení § 39 odst. 5 věty druhé zák. práce, nestačí pouze, aby zaměstnavateli písemně oznámil, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával, ale musí též ve dvouměsíční prekluzivní lhůtě podle ustanovení § 39 odst. 5 věty druhé zák. práce podat u soudu žalobu o určení, zda byly splněny podmínky uvedené v ustanovení § 39 odst. 2 až 4 zák. práce. Nebyla-li taková žaloba podána (nebo byla-li podána po uplynutí zákonné dvouměsíční lhůty), skončí pracovní poměr účastníků uplynutím sjednané doby, i kdyby trvání pracovního poměru na dobu určitou bylo skutečně sjednáno v rozporu s ustanovením § 39 odst. 2 až 4 zák. práce (k obsahově shodné úpravě § 39 odst. 5 zák. práce účinné do 31. 12. 2011 srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2017, sp. zn. 21 Cdo 1211/2017, proti němuž podaná ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 30. 9. 2019, sp. zn. III. ÚS 2923/17).

18. Má-li zaměstnanec za to, že pracovní poměr na dobu určitou byl sjednán nebo dohodou účastníků prodloužen v rozporu se zákonem a oznámil-li proto před uplynutím sjednané doby písemně zaměstnavateli, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával (§ 39 odst. 5 zák. práce), nastává – jak bylo uvedeno výše – zákonná fikce, že pracovní poměr byl sjednán na dobu neurčitou, a zaměstnavatel i zaměstnanec mohou trvajícím pracovní poměr rozvázat některým ze způsobů uvedených v zákoníku práce přesto, že soud na základě podané žaloby dosud nerozhodl o tom, zda byly splněny podmínky uvedené v ustanovení § 39 odst. 2 až 4 zák. práce, a že proto dosud není postaveno najisto, zda došlo ke změně pracovního poměru z doby určité na dobu neurčitou. Bylo-li soudem určeno, že podmínky uvedené v ustanovení § 39 odst. 2 až 4 zák. práce nebyly splněny, skončí pracovní poměr tímto rozvázáním; v opačném případě skončí uplynutím sjednané doby a pozdější právní jednání o rozvázání pracovního poměru se jako právní důvod zániku tohoto pracovního poměru neuplatní (i kdyby bylo jinak platné).

19. Z uvedeného vztaheno na projednávanou věc vyplývá, že oznámil-li žalobce před uplynutím sjednané (prodloužené) doby pracovního poměru na dobu určitou (tj. před 31. 12. 2024) ve smyslu ustanovení § 39 odst. 5 zák. práce žalované, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnávala, byla žalovaná oprávněna rozvázat s ním pracovní poměr okamžitým zrušením, byly-li splněny podmínky pro toto opatření uvedené v ustanovení § 55 zák. práce. Nebude-li soudem vyhověno žalobě o určení, že nebyly splněny podmínky pro sjednání pracovního poměru na dobu určitou dohodou o změně pracovní smlouvy ze dne 31. 12. 2022 podle § 39 odst. 2 až 4 zák. práce, okamžité zrušení

pracovního poměru ze dne 13. 1. 2025 se neuplatní (i kdyby bylo jinak platné) jako důvod zániku pracovního poměru žalobce a žalované, neboť v takovém případě by jejich pracovní poměr skončil uplynutím sjednané doby dne 31. 12. 2024.

20. Se závěrem odvolacího soudu, že účinky okamžitého zrušení pracovního poměru ze dne 13. 1. 2025 byly vázány na skutečnost, o níž si žalovaná není jistá, zda vskutku nastala, jsou odloženy a mají nastoupit pouze v případě, pokud pracovní poměr žalobce u žalované neskončil uplynutím sjednané doby k 31. 12. 2024, a že je proto okamžité zrušení pracovního poměru, které je vázáno na splnění odkládací podmínky, neplatné, dovolací soud nesouhlasí.

21. Tím, že žalovaná v okamžitém zrušení pracovního poměru uvedla, že pracovní poměr mezi ní a žalobcem považuje za ukončený k 31. 12. 2024 a že jej okamžitě zrušuje „z opatrnosti“, zjevně vyjádřila jen svou nejistotu o tom, zda pracovní poměr účastníků skončil uplynutím sjednané doby, nebo zda nadále trvá, za situace, kdy žalobce zaslal žalované dne 23. 12. 2024 oznámení o tom, že trvá na dalším zaměstnávání ve smyslu § 39 odst. 5 zákoníku práce, a kdy ještě běžela lhůta k podání žaloby o určení, zda byly splněny podmínky uvedené v ustanovení § 39 odst. 2 až 4 zák. práce, o kterém může rozhodnout pouze soud, a nikoliv vůli vázat účinky okamžitého zrušení pracovního poměru na splnění odkládací podmínky. Měla-li žalovaná za to, že jsou splněny podmínky pro okamžité zrušení pracovního poměru se žalobcem, nemohla s tímto opatřením vyčkat až do rozhodnutí soudu o žalobě o určení, zda byly splněny podmínky uvedené v ustanovení § 39 odst. 2 až 4 zák. práce, kterým by bylo postaveno najisto, zda pracovní poměr mezi žalovanou a žalobcem skončil dne 31. 12. 2024, nebo zda pokračoval i po tomto dni, neboť v takovém případě by mohlo dojít k zániku práva žalované na rozvázání pracovního poměru se žalobcem okamžitým zrušením v důsledku uplynutí prekluzivních lhůt uvedených v ustanovení § 58 zák. práce.

22. Oporu pro opačný závěr nelze nalézat v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2019, sp. zn. 21 Cdo 3541/2019, v němž se dovolací soud zabýval situací, kdy zaměstnavatel dal zaměstnanci současně s okamžitým zrušením pracovního poměru též výpověď odůvodněnou totožným jednáním zaměstnance, a v němž dovodil, že zaměstnavatel chtěl v první řadě ukončit se zaměstnancem pracovní poměr okamžitě, a teprve tehdy, kdyby okamžité zrušení pracovního poměru bylo neplatné, měl vůli dát zaměstnanci – pro totožné porušení pracovních povinností – výpověď. Tuto situaci dovolací soud vyhodnotil stejně jako případ, ve kterém bylo na listině s okamžitým zrušením pracovního poměru další právní jednání – výpověď z pracovního poměru – učiněno podmíněně, teprve pro případ, „pokud by soud rozhodl“, že okamžité zrušení nesplňuje zákonem stanovené podmínky, a ve kterém byla takto podmíněná výpověď shledána neplatnou (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 2. 2. 2015, sp. zn. 21 Cdo 1161/2013).

23. V projednávané věci však nešlo o právní jednání zaměstnavatele směřující k rozvázání pracovního poměru, které by bylo učiněno (podmíněně) pouze pro případ, že by u soudu neobstálo „primární“, současně učiněné právní jednání, kterým zaměstnavatel sleduje rozvázání pracovního poměru z totožného důvodu, nýbrž o právní jednání (okamžité zrušení pracovního poměru), které bylo učiněno zaměstnavatelem za situace, kdy ještě nebylo soudem rozhodnuto o tom, zda pracovní poměr stran neskončil již dříve na základě jiné, na tomto právním jednání nezávislé právní skutečnosti (uplynutím sjednané doby pracovního poměru na dobu určitou). Závěry uvedených rozsudků Nejvyššího soudu proto nelze na posuzovanou věc vztáhnout.

24. Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu v části napadené dovoláním žalované není správný. Protože nejsou podmínky pro zastavení dovolacího řízení, pro odmítnutí dovolání, pro zamítnutí dovolání a ani pro změnu rozsudku odvolacího soudu, Nejvyšší soud tento rozsudek ve výroku, kterým byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve výroku, jímž bylo určeno, že okamžité zrušení pracovního poměru dané žalobci dopisem žalované č. j. 01/RE/2025 ze dne 13. 1. 2025 je neplatné, zrušil (§ 243e odst. 1 o. s. ř.) a věc v tomto rozsahu vrátil odvolacímu soudu (Městskému

soudu v Praze) k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta první o. s. ř.).

4. Předmět zajištění byl zpeněžen za částku 7.690.000 Kč, náklady na zpeněžení (odměna dražebníka) činí 465.245 Kč, náklady na správu předmětu zajištění (pojištění nemovitostí, daň z nemovitostí za rok 2024) činí 18.242 Kč, odměna insolvenčního správce činí 322.175,15 Kč; pro nezajištěné věřitele zůstává (po odečtu částky připadající na zajištěného věřitele) přebytek ve výši 1.477.826,51 Kč.

5. Včasné námitky dlužníka proti návrhu na vydání výtěžku zpeněžení předmětu zajištění zajištěnému věřiteli nejsou důvodné, když přihláška zajištěného věřitele není opožděná (insolvenční soud postupoval analogicky podle závěrů usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. listopadu 2020, sen. zn. 29 NSČR 35/2019 [jde o usnesení uveřejněné pod číslem 65/2021 Sb. rozh. obč., které je (stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže) dostupné i na webových stránkách Nejvyššího soudu]).

6. K odvolání dlužníka Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 9. ledna 2025, č. j. KSOL 10 INS 3892/2023, 2 VSOL 520/2024-B-59:

[1] Odmítl odvolání proti II. a III. výroku usnesení insolvenčního soudu (první výrok).

[2] Potvrdil usnesení insolvenčního soudu v I. výroku (druhý výrok).

7. Odvolací soud - vycházejí z § 192 odst. 2, § 201 odst. 1 písm. a/ a § 298 insolvenčního zákona - dospěl po přezkoumání napadeného usnesení ve vztahu k potvrzujícímu výroku k následujícím závěrům:

8. Soudy i insolvenční správce jsou vázáni výsledky přezkumu pohledávky (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. prosince 2023, sen. zn. 29 NSČR 78/2021). Pravidlo vázanosti výsledky přezkumu umožňuje Nejvyšší soud prolomit jen zcela výjimečně; srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. března 2016, sen. zn. 29 NSČR 7/2014, uveřejněné pod číslem 76/2017 Sb. rozh. obč., usnesení Nejvyššího soudu sen. zn. 29 NSČR 78/2021, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. února 2023, sen. zn. 29 NSČR 134/2022 [jde o usnesení uveřejněné pod číslem 23/2024 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 23/2024“)]. O takové situace ale ve věci nešlo.

9. Dlužníkem namítané skutečnosti (opožděné přihlášení pohledávky pro nesprávnou dodatečnou výzvu k přihlášení pohledávek) nejsou novými skutečnostmi (k datu přezkumu neznámými), takže „nelze nerespektovat“ výsledky přezkumu; zajištěnému věřiteli nelze upřít vydání výtěžku zpeněžení.

10. I kdyby se tento závěr neprosadil, odvolací soud konstatuje (jako obiter dictum), že závěry insolvenčního soudu o včasnosti přihlášky pohledávky nemá za excesivní. Nad jejich rámec odvolací soud poukazuje na to, že zajištěný věřitel nebyl účastníkem sporu o vyloučení předmětu zajištění z majetkové podstaty dlužníka HEXIN International s. r. o.; konal v dobré víře ve smyslu § 980 odst. 2 a § 984 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“) [nevěděl o vlastnickém právu dlužníka k předmětu zajištění].

II. Dovolání a vyjádření k němu

11. Proti usnesení odvolacího soudu podal dlužník dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení právní otázky, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena a zčásti závisí na vyřešení právní otázky, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil

od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu. Konkrétně dovolatel formuluje otázky, pro které má dovolání za přípustné, následovně:

[1] Jaké jsou právní důsledky skutečnosti, že pohledávka přihlášená do insolvenčního řízení byla přezkoumána na přezkumném jednání a zjištěna ve smyslu § 201 odst. 1 insolvenčního zákona?

[2] Je přípustné uplatnění právních důsledků opožděného podání přihlášky stanovených v § 173 odst. 1 insolvenčního zákona (tedy, že se k přihlášce nepřihlíží a v insolvenčním řízení se neuspokojuje) po zjištění přihlášky na přezkumném jednání ve smyslu § 201 odst. 1 insolvenčního zákona?

[3] Má insolvenční soud právo, popřípadě i povinnost, nepřihlížet k pohledávce přihlášené po uplynutí přihlašovací lhůty?

12. Dovolatel namítá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.), a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

13. V mezích uplatněného dovolacího důvodu argumentuje dovolatel následovně:

14. Závěr odvolacího soudu, že dovoatelem namítané skutečnosti (k opožděnosti přihlášky) nejsou novými skutečnostmi (k datu přezkumu neznámými), takže nelze nerespektovat výsledky přezkumu, má dovolatel za rozporný se závěry R 23/2024. Mínil, že skuteností, která nově vyšla najevo (v době rozhodování o vydání výtěžku zpeněžení) je právě ex lege vzniklý zákaz přihlížení k přihlášené pohledávce ve smyslu § 173 odst. 1 insolvenčního zákona v důsledku zmeškání přihlašovací lhůty stanovené v usnesení o úpadku ze dne 14. srpna 2023 [která skončila 14. října 2023 (správně připadá konec lhůty na pondělí 16. října 2023)].

15. Věcně má tato skutečnost zásadní význam, neboť otázka včasnosti přihlášky pohledávky je rozhodující pro přípustnost jejího uspokojení. Závěr odvolacího soudu, že insolvenční soud se těmito námitkami nemusí zabývat, porušuje zásady insolvenčního řízení, zejména § 5 písm. a/ insolvenčního zákona. V době přezkoumání přihlášené pohledávky měl insolvenční soud po skutkové stránce k dispozici všechny potřebné podklady pro posouzení přihlášky jako opožděné, leč neučinil tak pro mylný právní názor, na kterém setrval.

16. Přezkoumání přihlášené pohledávky nemá povahu soudního nebo úředního rozhodnutí, nenabývá právní moci a může být revidováno v dalších fázích insolvenčního řízení. Vzhledem k omezeným právům dlužníka v insolvenčním řízení má dlužník první (a patrně i poslední) příležitost procesně se bránit proti nesprávnému přezkoumání přihlášené pohledávky.

17. Odvolací soud nevzal v úvahu závěry Nejvyššího soudu v R 23/2024, zejména v odstavci 28 odůvodnění tamtéž (neuplatnil tam popsany přístup a posoudil věc přepjatě formalisticky, bez zřetele ke zjištěným okolnostem případu).

18. V další části dovolání se dovolatel vymezuje proti názoru, který odvolací soud formuloval jako obiter dictum, maje jej rovněž za nesprávný.

III. Přípustnost dovolání

19. Pro dovolací řízení je rozhodný občanský soudní řád v aktuálním znění.

20. Nejvyšší soud se nejprve zabýval přípustností podaného dovolání, maje na zřeteli, že v dané věci

může být přípustné jen podle § 237 o. s. ř.

21. Dovolatel dovolání výslovně směřuje „proti celému výroku napadeného usnesení“.

22. V rozsahu, v němž dovolání takto směřuje proti prvnímu výroku napadeného usnesení (jímž odvolací soud odmítl odvolání proti II. a III. výroku usnesení insolvenčního soudu), je Nejvyšší soud bez dalšího odmítl jako objektivně nepřipustné podle § 243c odst. 1 o. s. ř. Podle § 238 odst. 1 písm. e/ o. s. ř. totiž dovolání podle § 237 o. s. ř. není přípustné proti usnesením, proti nimž je přípustná žaloba pro zmatečnost podle § 229 odst. 4 o. s. ř.; podle posledně označeného ustanovení přitom účastník může napadnout žalobou pro zmatečnost též pravomocné usnesení odvolacího soudu, kterým bylo odmítnuto odvolání.

23. V rozsahu, v němž dovolání směřuje proti druhému (potvrzujícímu) výroku napadeného usnesení, je Nejvyšší soud shledal přípustným podle § 237 o. s. ř., když potud pro ně neplatí žádné z omezení přípustnosti vypočtených v § 238 o. s. ř. a v posouzení dovoláním položených právních otázek jde o věc dovolacím soudem beze zbytku neřešenou.

IV. Důvodnost dovolání

24. Nejvyšší soud se - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval především tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelem, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

25. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

26. Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

27. Pro další úvahy Nejvyššího soudu jsou rozhodná následující ustanovení insolvenčního zákona:

§ 5

Zásady insolvenčního řízení

Insolvenční řízení spočívá zejména na těchto zásadách:

a/ insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn a aby se dosáhlo rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů;

(...)

§ 136

(...)

(2) Rozhodnutí o úpadku musí obsahovat

(...)

d/ výzvu, aby věřitelé, kteří dosud nepřihlásili své pohledávky, tak učinili ve lhůtě 2 měsíců, s poučením o následcích jejího zmeškání,

(...)

§ 173

Podání přihlášky

(1) Věřitelé podávají přihlášky pohledávek u insolvenčního soudu od zahájení insolvenčního řízení až do uplynutí lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku. K přihláškám, které jsou podány později, insolvenční soud nepřihlíží a takto uplatněné pohledávky se v insolvenčním řízení neuspokojují. Věřitelé vykonatelných pohledávek na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem nebo na vydání bezdůvodného obohacení získaného trestným činem podávají přihlášky pohledávek u insolvenčního soudu kdykoli v průběhu insolvenčního řízení, pokud v trestním řízení o tomto trestném činu byl zajištěn majetek v majetkové podstatě dlužníka a přihláška pohledávky byla podána v době, kdy zajištění podle trestního řádu trvá.

(2) Přihlašují se i pohledávky, které již byly uplatněny u soudu, jakož i pohledávky vykonatelné včetně těch, které jsou vymáhány výkonem rozhodnutí nebo exekucí.

(3) Přihlásit lze i pohledávku nesplatnou nebo pohledávku vázanou na podmínku. Pohledávky věřitelů vázané na splnění rozvazovací podmínky se považují v insolvenčním řízení za nepodmíněné, dokud rozvazovací podmínka není splněna. Na pohledávky věřitelů vázané na splnění odkládací podmínky nemá zahájení insolvenčního řízení vliv.

(4) Přihláška pohledávky má pro běh lhůty k promlčení nebo pro zánik práva stejné účinky jako žaloba nebo jiné uplatnění práva u soudu, a to ode dne, kdy došla insolvenčnímu soudu. Přihlášku pohledávky, která je podána u jiného než insolvenčního soudu, postoupí tento soud neprodleně soudu insolvenčnímu, aniž o tom vydává rozhodnutí; účinky spojené s podáním takové přihlášky nastávají dnem, kdy přihláška dojde insolvenčnímu soudu.

§ 185

Jestliže v průběhu insolvenčního řízení nastala skutečnost, na základě které se podle tohoto zákona k přihlášce pohledávky nebo k přihlášené pohledávce nepřihlíží, insolvenční soud odmítne přihlášku rozhodnutím, proti kterému může podat odvolání jen přihlášený věřitel. Právní mocí takového rozhodnutí účast tohoto věřitele v insolvenčním řízení končí; o tom insolvenční soud přihlášeného věřitele uvědomí ve výroku rozhodnutí.

§ 189

Seznam přihlášených pohledávek

(1) Insolvenční správce sestaví seznam přihlášených pohledávek; u pohledávek, které popírá, to výslovně uvede. Do seznamu se nezařazují pohledávky, ke kterým se nepřihlíží, pohledávky vyloučené z uspokojení a další pohledávky, u kterých to stanoví zákon. Zajištění věřitelé se v seznamu uvádějí zvlášť. U každého věřitele musí být uvedeny údaje potřebné k jeho identifikaci a údaje pro posouzení důvodu vzniku, výše a pořadí jeho pohledávky; u zajištěných věřitelů se navíc uvádí důvod a způsob zajištění. V seznamu se zvlášť vyznačí pohledávky vykonatelné a pohledávky přihlášené jako podmíněné osobami, od kterých může věřitel požadovat plnění podle § 183 odst. 1 a 2. V seznamu se vyznačí návrh na rozhodnutí o hlasovacím právu u pohledávek, které zatím nejsou přezkoumány, a údaj o existenci propojení podle § 53 odst. 1, 3 a 5, je-li insolvenčnímu správci známa.

(2) Seznam přihlášených pohledávek insolvenční správce sestavuje a doplňuje tak, aby jej mohl uzavřít neprodleně po skončení lhůty k podání přihlášek pohledávek a v dostatečném předstihu před termínem konání přezkumného jednání. Účastníci jsou oprávněni u insolvenčního správce nahlédnout do seznamu přihlášených pohledávek a do dokladů, na jejichž základě byl sestaven.

(3) Seznam přihlášených pohledávek zveřejní insolvenční soud v insolvenčním rejstříku nejpozději 15 dnů přede dnem, kdy se o nich má konat přezkumné jednání, a má-li se přezkumné jednání konat do 30 dnů po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek, nejpozději 10 dnů přede dnem, kdy se o nich má konat přezkumné jednání. Je-li způsobem řešení úpadku oddlužení, zveřejní insolvenční soud v insolvenčním rejstříku seznam přihlášených pohledávek spolu se zprávou o přezkumu. Insolvenční soud dále bez zbytečného odkladu zveřejní v insolvenčním rejstříku každou změnu seznamu přihlášených pohledávek a zprávy o přezkumu.

(...)

§ 192

Popření přihlášených pohledávek

(1) Pravost, výši a pořadí všech přihlášených pohledávek mohou popírat insolvenční správce, dlužník a přihlášení věřitelé; popření pohledávky lze vzít zpět.

(...)

(3) Není-li dále stanoveno jinak, nemá popření pohledávky dlužníkem vliv na její zjištění; jeho účinkem však vždy je, že pro pohledávku, kterou dlužník popřel co do její pravosti nebo výše, není v rozsahu popření upravený seznam přihlášených pohledávek exekucním titulem.

(...)

§ 201

(1) Pohledávka je zjištěna

a/ jestliže ji nepopřel insolvenční správce ani žádný z přihlášených věřitelů,

b/ jestliže ji nepopřel insolvenční správce a insolvenční soud odmítl její popření přihlášeným věřitelem,

c/ jestliže insolvenční správce nebo přihlášený věřitel, který ji popřel, vezme své popření zpět, nebo
d/ rozhodnutím insolvenčního soudu ve sporu o její pravost, výši nebo pořadí.

(2) Vykonatelná pohledávka je zjištěna také tehdy, jestliže insolvenční správce nepodal včas žalobu o její popření nebo byla-li taková žaloba zamítnuta anebo řízení o ní skončilo jinak než rozhodnutím ve věci samé.

(...)

(4) Rozhodnutí insolvenčního soudu o pravosti, výši nebo pořadí pohledávek jsou účinná vůči všem procesním subjektům.

§ 298

(1) Zajištění věřitelé mají právo, aby jejich pohledávka byla uspokojena z výtěžku zpeněžení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty, jimiž byla zajištěna.

(2) Výtěžek zpeněžení po odečtení nákladů spojených se správou a zpeněžením podle odstavce 4, nestanoví-li insolvenční soud jinak, a po odečtení částky připadající na odměnu insolvenčního správce a částky připadající na uspokojení osoby podle odstavce 8 vydá insolvenční správce se souhlasem insolvenčního soudu zajištěnému věřiteli.

(...)

28. Ve výše uvedené podobě, pro věc rozhodné, platila citovaná ustanovení insolvenčního zákona v době zahájení insolvenčního řízení na majetek dlužníka, tedy 10. března 2023, kdy insolvenční návrh došel insolvenčnímu soudu (srov. § 97 odst. 1 část věty za středníkem insolvenčního zákona ve znění účinném k uvedenému datu), i v době, kdy soud zjistil úpadek dlužníka a prohlásil konkurs na jeho majetek (14. srpna 2023) a do 30. září 2024 nedoznala změn. S přihlédnutím k části první článku II (Přechodná ustanovení) bodu 1. zákona č. [252/2024](#) Sb. se přitom pro dané insolvenční řízení uplatní i v době od 1. října 2024 insolvenční zákon ve znění účinném do 30. září 2024 [s výjimkou nastavenou pro § 75 a § 109 odst. 1 písm. c/ a § 412a odst. 3 insolvenčního zákona v části první článku II (Přechodná ustanovení) bodu 2. a 3. zákona č. [252/2024](#) Sb.].

29. V takto ustaveném právním rámci činí Nejvyšší soud k dovoláním otevřeným právním otázkám následující závěry:

30. Závazností výsledků přezkoumání pohledávky přihlášeného věřitele se Nejvyšší soud zabýval ve své rozhodovací praxi opakovaně.

31. V rozsudku ze dne 30. září 2016, sen. zn. 29 ICdo 56/2014, a znovu pak v usnesení ze dne 20. prosince 2018, sen. zn. 29 ICdo 117/2016, Nejvyšší soud ozřejmil, že součástí právního posouzení věci soudem ve sporu o pravost, výši nebo pořadí do insolvenčního řízení přihlášené a osobou nadanou popěrným právem popřené pohledávky, vždy musí být závěr o splnění předpokladů, za nichž se soud může důvodností nároku uplatněného tzv. incidenční žalobou vůbec zabývat. Zjistí-li soud, který rozhoduje o pravosti, výši nebo pořadí nevykonatelné pohledávky, že přihláška pohledávky měla v části, o které má v incidenčním sporu rozhodnout, vady bránící přezkumu přihlášené pohledávky, musí žalobu pro předčasnost zamítnout. Na základě takového rozsudku je třeba v insolvenčním řízení přistoupit zákonem stanoveným způsobem k odstraňování vad přihlášky a poté k novému přezkumu přihlášené pohledávky.

32. Stav popsaný v předchozím odstavci však předpokládá (a to i pro účely úvahy, zda ony závěry se prosadí nejen u „vad přihlášky“, nýbrž i pro zkoumání, zda jinak řádně přihlášená pohledávka je „opožděná“) neukončený proces přezkoumání přihlášky vyvolaný popěrným úkonem k tomu oprávněné osoby, jímž se iniciuje incidenční spor (srov. § 201 odst. 1 písm. d/ insolvenčního zákona). O takovou situaci v dané věci nešlo (pohledávku zajištěného věřitele nikdo nepopřel s účinky zabraňujícími jejímu zjištění).

33. Již v usnesení ze dne 27. května 2015, sen. zn. 29 NSČR 13/2014, Nejvyšší soud též vysvětlil (ve vazbě na institut zrušení konkursu), že byly-li zjištěny pohledávky přihlášených věřitelů, je pro účely rozhodnutí o návrhu dlužníka na zrušení konkursu podle § 308 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona nevýznamná argumentace dlužníka zpochybňující existenci, případně výši zjištěných pohledávek. V usnesení sen. zn. 29 NSČR 78/2021 (které zmiňuje odvolací soud) Nejvyšší soud přitakal názoru tamního dovolatele, že insolvenční správce a insolvenční soud jsou vázáni výsledkem přezkumu pohledávek (srov. odstavec 29 odůvodnění tamtéž).

34. V R 23/2024 pak Nejvyšší soud uzavřel (vycházejí z tam označené judikatury), že v těch případech, kdy pohledávka byla zjištěna podle § 201 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona, jelikož ji při přezkumném jednání nepopřel insolvenční správce ani žádný z přihlášených věřitelů, nelze ohledně skutečností, rozhodnutí nebo důkazů, které osoba nadaná popěrným právem nemohla bez své viny použít při přezkoumání zajištěné pohledávky, uplatnit na insolvenční řízení (nebo jen na některou z jeho fází) institut obnovy řízení (srov. § 96 odst. 1 insolvenčního zákona). Možnost reagovat po zjištění zajištěné pohledávky na nové skutečnosti, s nimiž je spojen zánik přihlášené pohledávky (např. započtením nebo úhradou ručitelem, případně spoludlužníkem insolvenčního dlužníka), nebo s nimiž je spojena ztráta věcné legitimace přihlášeného věřitele k dalšímu uplatňování (vymáhání) přihlášené pohledávky (např. nastala-li skutečnost, na základě níž se věřitelem této pohledávky stala jiná osoba, která se ale nestala namísto původního věřitele účastníkem insolvenčního řízení), upravuje ustanovení § 186 insolvenčního zákona (srov. odstavec 30 a 31 odůvodnění tamtéž).

35. V R 23/2024 Nejvyšší soud též uzavřel (srov. odstavec 32 až 37 odůvodnění tamtéž), že i tam, kde pohledávka věřitele byla v insolvenčním řízení zjištěna podle § 201 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona (jelikož ji při přezkumném jednání nepopřel insolvenční správce ani žádný z přihlášených věřitelů), jakož i tam, kde (zajištěnému) věřiteli insolvenční soud následně (již) odsouhlasil plnění na takto zjištěnou pohledávku pravomocným usnesením vydaným podle § 298 insolvenčního zákona, nelze vyloučit, že věřiteli bude výjimečně odepráno plnění na jeho pohledávku, jestliže v insolvenčním řízení po zjištění pohledávky a po odsouhlasení plnění na takto zjištěnou pohledávku pravomocným usnesením vydaným podle § 298 insolvenčního zákona nově nastaly nebo nově vyšly najevo takové skutečnosti, pro které by plnění na pohledávku mohlo založit kolizi se základními zásadami insolvenčního řízení (§ 5 insolvenčního zákona), potažmo s dalšími procesními zásadami (srov. i § 2 o. s. ř.), a došlo by jím k popření základních principů právního státu a ke zcela zjevné nespravedlnosti.

36. Poměřováno závěry shrnutými v předchozím odstavci pak ze skutkových poměrů, z nichž vyšly oba soudy, neplyne, že by plnění na zjištěnou pohledávku zajištěného věřitele mohlo založit kolizi se základními zásadami insolvenčního řízení (§ 5 insolvenčního zákona), potažmo s dalšími procesními zásadami (srov. i § 2 o. s. ř.), a že by takovým plněním došlo k popření základních principů právního státu a ke zcela zjevné nespravedlnosti. Porušením zásady formulované v § 5 písm. a/ insolvenčního zákona není sama o sobě skutečnost, že přihlášenou pohledávku zajištěného věřitele nepopřela žádná z osob nadaných popěrným právem, ač k tomu měla nebo mohla mít důvod, stejně jako jím není sama o sobě skutečnost, že přihlášená pohledávka zajištěného věřitele byla zjištěna podle § 201 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona (jelikož ji účinně nepopřela žádná osob k tomu oprávněných), ačkoli přihláška pohledávky měla vady nebo byla neúplná (a správně mělo být postupováno podle §

188 odst. 2 insolvenčního zákona), nebo šlo o přihlášku podanou opožděně (po uplynutí propadné lhůty určené k přihlášení pohledávky).

37. Oproti mínění dovolatele je rovněž zřejmé, že v situaci, kdy přihláška pohledávky zajištěného věřitele byla zveřejněna v insolvenčním rejstříku 20. listopadu 2023 (P10-1) a přezkumné jednání (při němž pohledávku popřel co do pravosti dlužník, o jehož popření za trvání konkursu platí § 192 odst. 3 insolvenčního zákona) se konalo 13. prosince 2023, není doba přihlášení pohledávky (od které se odvíjí závěr o její opožděnosti) skutečností, která po zjištění pohledávky (po 13. prosinci 2023) nově nastala nebo nově vyšla najevo.

38. Zbývá určit, zda bez zřetele k výše uvedenému i tak platí, že účinek vyvolaný opožděným přihlášením pohledávky [to, že k opožděně podané přihlášce pohledávky insolvenční soud nepřihlíží (ve smyslu § 173 odst. 1 věty druhé insolvenčního zákona) a takto uplatněná pohledávka se v insolvenčním řízení neuspokojuje] insolvenční soud zohlední kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení (i po zjištění pohledávky na základě výsledku přezkumného jednání, ba dokonce po zjištění pohledávky v návaznosti na výsledek incidenčního sporu vedeného o její pravost, výši nebo pořadí).

39. V usnesení ze dne 27. února 2023, sp. zn. 29 Cdo 1570/2022, uveřejněném pod číslem 96/2023 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 96/2023“), Nejvyšší soud připomenul (vycházející z tam označené ustálené judikatury), že pro insolvenční řízení je charakteristické, že se člení na několik relativně samostatných fází. První, přípravná, fáze začíná podáním insolvenčního návrhu a končí rozhodnutím o úpadku. Druhá fáze začíná rozhodnutím o úpadku a končí rozhodnutím o způsobu řešení úpadku. Tato fáze nemusí probíhat samostatně, ale může (za podmínek § 148 insolvenčního zákona) částečně splývat s první fází. Třetí fází začínající rozhodnutím o způsobu řešení úpadku se provádí přijatý způsob řešení úpadku. Ve čtvrté fázi dochází k vlastnímu rozvržení výtěžku zpeněžení majetkové podstaty mezi věřitele a ukončení insolvenčního řízení (srov. odstavec 43 odůvodnění tamtéž).

40. Proces přezkoumání pohledávek se od procesu přihlašování pohledávek [jenž je možný již v průběhu první fáze insolvenčního řízení, od zahájení insolvenčního řízení (§ 110 odst. 1 insolvenčního zákona)] liší dobou a procesním rámcem, ve kterém jej lze uskutečnit. Obecně platí, že přezkumné jednání v insolvenčním řízení vedeném podle insolvenčního zákona je zvláštním druhem soudního jednání, jehož cílem a smyslem je sestavit seznam přihlášených pohledávek, které se považují za zjištěné. V souladu s ustanovením § 189 insolvenčního zákona se provádí podle seznamu přihlášených pohledávek, který obsahuje stanovisko insolvenčního správce ke každé pohledávce (srov. R 96/2023, odstavec 51 odůvodnění) a do kterého se nezařazují (ani) pohledávky, ke kterým se nepřihlíží (mezi něž patří i pohledávky přihlášné opožděně); srov. § 189 odst. 1 větu druhou insolvenčního zákona.

41. Pouze při přezkumném jednání nařízeném insolvenčním soudem pak při řešení úpadku konkursem (o něž šlo v dané věci, ve které insolvenční soud s rozhodnutím o úpadku spojil i usnesení o prohlášení konkursu na majetek dlužníka) lze účinně přezkoumat přihlášené pohledávky insolvenčních věřitelů; srov. § 190 odst. 1 insolvenčního zákona. Přezkumné jednání je spojeno s rozhodnutím o úpadku, neboť je soud nařídí v rozhodnutí, jímž zjišťuje úpadek dlužníka (srov. § 136 odst. 2 a § 190 odst. 2 větu první insolvenčního zákona). Je tedy procesním institutem použitelným po rozhodnutí o úpadku dlužníka (pro druhou fázi insolvenčního řízení); srov. R 96/2023, odstavec 52 odůvodnění.

42. Jestliže se tedy uzavře (zjištěním pohledávky ve smyslu § 201 insolvenčního zákona) proces přezkoumání přihlášené pohledávky, nelze znovu otevřít proces zkoumání vad, úplnosti a včasnosti přihlášky pohledávky, jenž má předcházet jejímu zařazení do seznamu přihlášených pohledávek a odtud plynoucímu přezkumu tam zařazených pohledávek při přezkumném jednání.

43. Odpověď na dovolatelem položené otázky tedy zní takto:

Poté, co věřitelem přihlášená pohledávka byla zjištěna podle § 201 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona (jelikož ji účinně nepopřela žádná z osob k tomu oprávněných), insolvenční soud již nemůže přihlášku této pohledávky odmítnout jako podanou opožděně.

Odepřít věřiteli plnění na zjištěnou pohledávku poté, co nově nastaly nebo nově vyšly najevo skutečnosti, z nichž plyne, že šlo o pohledávku přihlášenou opožděně, lze jen za předpokladu, že tyto nové skutečnosti jsou současně skutečnostmi, pro které by plnění na pohledávku mohlo založit kolizi se základními zásadami insolvenčního řízení (§ 5 insolvenčního zákona), potažmo s dalšími procesními zásadami (srov. i § 2 o. s. ř.), a došlo by jím k popření základních principů právního státu a ke zcela zjevné nespravedlnosti.

44. Dovolání tedy potud není opodstatněné (odepřít plnění na pohledávku jen proto, že případně šlo o pohledávku podanou opožděně, možné není).

45. Posouzení otázky, zda přihláška pohledávky zajištěného věřitele je včasná, měl sám odvolací soud za pouhé „obiter dictum“. Tímto výrazem jsou označována slova odůvodnění rozhodnutí, která jsou pro rozhodnutí věci zcela zbytečná a důvod ji řešit neměl ve světle shora formulovaného závěru ani Nejvyšší soud (pro výsledek dovolacího řízení nemá význam). K tomu srov. i odstavec 34 až 36 usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. března 2020, sen. zn. 29 NSČR 43/2018, uveřejněného pod číslem 101/2020 Sb. rozh. obč.

46. Jelikož ze spisu se nepodávají ani vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), Nejvyšší soud, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), dovolání proti druhému výroku napadeného rozhodnutí zamítl (§ 243d odst. 1 písm. a/ o. s. ř.).

Další články:

- [\(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 NSČR 31/2025-B-79 ze dne 28.5.2026\)](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Hospodářská soutěž \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oddlužení, dokazování](#)
- [Odpůrčí žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Prevenční povinnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydědění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Advokátní tarif](#)
- [Domácí násilí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)